

Handläggare
Marianne Fält
Telefon: 08-508362799**Till**
Äldrenämnden
26 augusti 2025

Skrivelse om krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö för alla äldreboenden

Svar på skrivelse från Liliane Åkerlund (SD) m.fl. om krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö för alla äldreboenden.

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelse gällande krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö för alla äldreboenden.

Sammanfattning

I skrivelse från Liliane Åkerlund (SD) och Åke Nordström (SD) framförs att många äldre upplever begränsade möjligheter till att vistas utomhus och därmed går miste om de positiva psykiska och fysiska effekter som utevistelse enligt forskning bidrar till. I skrivelsen efterfrågar skribenterna riktlinjer för vård- och omsorgsboenden gällande alla äldres rätt till utevistelse och att kunna vistas i en tillgänglig miljö. Skribenterna beskriver hur vård- och omsorgsboenden ger olika förutsättningar för utevistelse beroende på boendets läge, utformning, tillgång till balkonger och uteplats samt när den äldre har behov av medföljande personal.

Förvaltningen delar skribenternas åsikt angående vikten av att vård- och omsorgsboenden erbjuder de äldre goda förutsättningar för utevistelse. Utevistelse är en viktig fråga som förvaltningen prioriterar och kontinuerligt följer upp enligt Stockholms stads uppföljningsmodell inom äldreomsorgen och på förekommen anledning genomförs inspektioner som ett komplement till uppföljningsmodellen.

Förvaltningen följer upp befintliga vård- och omsorgsboendens rutiner och arbetssätt för utevistelse i syfte att undersöka att kraven om att aktivt erbjuda daglig utevistelse efterlevs. De krav som ställs på vård- och omsorgsboendenas tillgänglighet regleras av Boverkets byggregler och tillstånd för drift beslutas av IVO. I den dialog som förvaltningen har med Micasa vid nybyggnation och renovering av

vård- och omsorgsboenden läggs stor vikt vid boendets utformning för att erbjuda goda möjligheter till utevistelse.

Bakgrund

Liliane Åkerlund (SD) och Åke Nordström (SD) har inkommit med en skrivelse till äldre nämnden den 25 mars 2025 avseende krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö för alla äldreboenden.

Ärendet

Liliane Åkerlund (SD) och Åke Nordström (SD) har inkommit med en skrivelse till äldre nämnden den 25 mars 2025 avseende krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö för alla äldreboenden.

Mot bakgrund av detta föreslår skribenterna följande:

1. Äldreförvaltningen ska verka för att det ska finnas krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö i de upphandlingar som rör äldreboenden.
2. Äldreförvaltningen inventerar samtliga äldre- och specialboenden i Stockholms stad med syfte att undersöka om kravet på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö är uppfyllt.
3. Äldreförvaltningen ska verka för att de befintliga äldreboendena inom stadens verksamheter möter samma krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö om så inte är fallet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 19 augusti 2025. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett den 20 augusti 2025. Det för socialnämnden, äldre nämnden och överförmyndarnämnden gemensamma råd för funktionshinderfrågor har tagit del av ärendet den 21 augusti 2025.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är tjänsteutlåtandet inte har någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar skribenternas åsikt angående vikten av att vård- och omsorgsboenden erbjuder de äldre goda förutsättningar för utevistelse. Därav ställs krav kring utevistelse i samtliga upphandlingar av vård- och omsorgsboenden. Kraven grundar sig på det beslut som äldre nämnden fattade i december 2014 om garanti/rättighet till utevistelse för äldre i vård- och omsorgsboende som innebär att den enskilde aktivt ska erbjudas daglig utevistelse, året runt (Dnr 310 - 376/2014).

Med utevistelse menas vistelse utomhus, utanför vård- och omsorgsboendet. Det kan till exempel ske i en tillhörande trädgård, uteplats eller balkong så väl som i parker och gatumiljö, i närområdet eller längre bort.

2015 genomförde förvaltningen en screening kring utevistelse på vård- och omsorgsboenden och fortsatt är utevistelse en viktig fråga som förvaltningen prioriterar och följer upp kontinuerligt. Uppföljningarna sker enligt Stockholms stads uppföljningsmodell inom äldreomsorgen som utgörs av kvalitetsobservationer, avtalsuppföljning och årlig individuppföljning. På förekommen anledning kan en inspektion genomföras som ett komplement till uppföljningsmodellen. Utevistelse är även en fråga som årligen följs upp i Socialstyrelsens årliga brukarundersökning och lyfts i äldreomsorgens årsrapport.

Vid uppföljningarna följs vård- och omsorgsboendenas rutiner och arbetssätt för utevistelse upp i syfte att undersöka att kraven om att aktivt erbjuda daglig utevistelse efterlevs. Befintliga vård- och omsorgsboenden kan vara lokaliserade eller utformade på ett sätt som medför utmaningar i arbetet med utevistelse. Dessa boenden kan behöva anpassa rutiner och arbetssätt efter verksamhetens förutsättningar för att det ska vara genomförbart att erbjuda de äldre daglig utevistelse. Exempelvis kan vård- och omsorgsboendet inleda en samverkan med Ung Omsorg och/eller Seniorglädje vars uppgift är att främja en meningsfull fritid för de äldre där promenader och utevistelse kan ingå i upplägget. Stockholm stad har tecknat avtal med de båda aktörerna och förvaltningen informerar vård- och omsorgsboenden om möjligheten att inleda en samverkan med dem.

Vård- och omsorgsboendenas tillgänglighet regleras av Boverkets byggregler som tillämpas vid nybyggnation och renovering av vård- och omsorgsboenden. I den dialog som förvaltningen för med Micasa läggs stor vikt vid boendets utformning för att erbjuda goda möjligheter till utevistelse. Slutligen är det IVO som beslutar om tillstånd att bedriva vård- och omsorg i det specifika boendet.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det som svar på skrivelsen.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Skrivelse av Liliane Åkerlund (SD) m.fl. om krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö för alla äldreboenden.
2. Förslag till definition av garanti/rättighet till utevistelse för äldre i vård- och omsorgsboende (Dnr 310 - 376/2014).

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2025-08-11